

POSTANOWIENIE

Dnia 6 czerwca 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Mirosława Wysocka (przewodniczący)

SSN Antoni Górski

SSN Kazimierz Zawada (sprawozdawca)

ze skargi pozwanych
o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem
Sądu Apelacyjnego
z dnia 25 października 2006 r.,
w sprawie z powództwa Banku Polska Kasa Opieki Spółki Akcyjnej w W.
Oddziału w L.
przeciwko B. M., W. M. i R. M.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 6 czerwca 2012 r.,
zażalenia pozwanych
na postanowienie Sądu Apelacyjnego
z dnia 6 września 2011 r.,

uchyla zaskarżone postanowienie.

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 6 września 2011 r. odrzucił skargę B. M., W. M. i R. M. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem tego Sądu z dnia 25 października 2006 r. w sprawie z powództwa Banku PKO S.A. o zapłatę solidarnie przez skarżących kwoty 2 113 242,44 zł z odsetkami ustawowymi. W uzasadnieniu postanowienia Sąd Apelacyjny wyjaśnił, że skarga nie została należycie opłacona.

Wszyscy skarżący zostali zwolnieni od opłaty od skargi o wznowienie postępowania ponad kwotę 700 zł. Przewodniczący zarządzeniem z dnia 16 czerwca 2011 r. wezwał skarżących do uiszczenia po 700 zł tytułem opłaty od skargi. W dniu 7 lipca 2011 r. przelana została na rachunek Sądu tytułem opłaty od skargi kwota 700 zł.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, każdy ze skarżących po częściowym zwolnieniu od opłaty powinien wnieść, zgodnie z art. 4 ust. 1 zdanie drugie ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jedn. tekst: Dz. U.2010.90.594 ze zm. – dalej: „u.k.s.c.”), tytułem opłaty kwotę 700 zł. Uiszczając jedną opłatę w wysokości 700 zł skarżący nie wywiązali się prawidłowo z obowiązku opłacenia wniesionej skargi o wznowienie postępowania. W konsekwencji należało skargę na podstawie art. 409 w związku z art. 187 § 1 i art. 126² k.p.c. odrzucić.

W zażaleniu na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 6 września 2011 r. skarżący zakwestionowali zasadność odrzucenia wniesionej przez nich skargi o wznowienie postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Według art. 4 ust. 1 u.k.s.c., odnoszącego się zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 8 lit.a także do skargi o wznowienie postępowania, pismo wnoszone przez kilka osób podlega jednej opłacie (zdanie pierwsze); jeżeli jednak przedmiotem sprawy są roszczenia lub zobowiązania jednego rodzaju oparte na jednakowej podstawie faktycznej oraz prawnej (współuczestnictwo formalne), każdy współuczestnik uiszcza opłatę oddzielnie, stosownie do swojego roszczenia lub zobowiązania (zdanie drugie). To czy skarżący powinni wnieść jedną opłatę, czy też każdy z nich powinien wnieść odrębną opłatę, zależy zatem od rodzaju występującego między

nimi współuczestnictwa: czy ma ono charakter materialny (art. 72 § 1 pkt 1 k.p.c.), czy też formalny (art. 72 § 1 pkt 2 k.p.c.).

Według art. 72 § 1 k.p.c., współuczestnictwo kilku osób po jednej stronie procesu ma charakter materialny, gdy przedmiot sporu stanowią prawa lub obowiązki im wspólne lub oparte na tej samej podstawie faktycznej i prawnej, a charakter formalny - gdy przedmiot sporu stanowią roszczenia lub zobowiązania jednego rodzaju, oparte na jednakowej podstawie faktycznej i prawnej. W świetle przytoczonej regulacji, o materialnym lub formalnym charakterze współuczestnictwa rozstrzyga więc treść żądania pozwu i jego ocena w świetle właściwych przepisów prawa materialnego.

Skarżący w postępowaniu, wznowienia którego się domagają, mieli – jak wynika z pozwu i orzeczeń, które zapadły w toku tego postępowania, status dłużników solidarnych. Status ten zachowali także w postępowaniu wywołanym wniesieniem skargi o wznowienie postępowania. Przedmiot postępowania wywołanego wniesieniem skargi o wznowienie jest bowiem ze względu na treść art. 412 § 1 i 2 k.p.c. taki sam, jak postępowania prawomocnie zakończonego, którego skarga o wznowienie dotyczy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 stycznia 2000 r., III CZ 173/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 144, z dnia 5 grudnia 2001 r., I CZ 163/01, OSNC 2002, nr 9, poz. 115, z dnia 27 stycznia 2005 r., V CZ 171/04, LEX nr 148176).

Według jednolitego stanowiska piśmiennictwa oraz orzecznictwa (por. np. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 28 kwietnia 2005 r., III CZP 13/05, OSNC 2006, nr 3, poz. 46, oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 września 2009 r., I CZ 44/09, niepubl.), osoby pozwane w charakterze dłużników solidarnych są współuczestnikami materialnymi ze względu na łączącą się z solidarnością bierną wspólność obowiązków dłużników.

W konsekwencji przyjęta przez Sąd Apelacyjny kwalifikacja skarżących jako współuczestników formalnych była nieprawidłowa. Skarżący, pozwani w charakterze dłużników solidarnych i prawomocnie zobowiązani do zapłaty solidarnie zasądzonej kwoty, są współuczestnikami materialnymi, w związku z czym ma do nich zastosowanie art. 4 ust. 1 zdanie pierwsze u.k.s.c., a nie – jak błędnie przyjął Sąd Apelacyjny - art. 4 ust. 1 zdanie drugie u.k.s.c.

Zaskarżone postanowienie nie byłoby zresztą prawidłowe także wtedy, gdyby skarżący byli współuczestnikami formalnymi. Jeżeli bowiem w określonym terminie uiszczona została kwota 700 zł, to Sąd Apelacyjny przyjmując takie założenie powinien był ustalić, w imieniu którego ze skarżących została ona wpłacona, i odrzucić skargę jako nieopłaconą tylko względem pozostałych skarżących.

Z przedstawionych przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzekł jak w sentencji.